

Beschrijving HH. Bonifatius en Gezellenkerk Veldmaat Haaksbergen

De kerk van de HH. Bonifatius en Gezellen is gebouwd in de jaren 1933 en 1934. De bouwpastoor was Jetze Brandsma. In mei 1934 is de kerk in de Veldmaat in gebruik genomen.

De kerk is ontworpen door architect architect Joh. Sluijmer. De kerk staat op een T-vormige plattegrond, een driebeukig schip met lager recht gesloten koor en een nog lager transept met zijbeuken. De sacristie is tegen de westelijke kruisarm aangebouwd. De overstekende zadeldaken hebben noklijnen van verschillende hoogte en zijn gedekt met rode holle en bolle pannen. De gevels van de kerk zijn opgetrokken uit een handgevormde geelbruine kloostermop en geleed met steunberen. De iets opgemetselde aanzetten en toppen van de topgevels zijn afgedekt met een ezelsrug, de overige gevels hebben een zaagtandlijst onder de goot. De gedrukte spitsbogen boven de venster- en deuren in de kerk zijn met gele zandstenen blokken versierd.

Het vooraanzicht van de kerk wordt gedomineerd door de toren op vierkante grondslag onder dwarsgeplaatst zadeldak met een weerhaan op de nok. In de voet van de toren vormt een dubbele deur in een portiek onder gedrukte spitsboog de hoofdentree tot de kerk. De kerk heeft een typische Friese toren in het Twentse landschap. De spitsboogvensters in de zijkapellen aan weerszijden van de toren zijn voorzien van glas-in-loodramen evenals het roosvenster boven de ingang. Onder de eenvoudige wijzerplaten van het uurwerk in de toren bevinden zich aan drie zijden galmgaten onder spitsbogen. De glas-in-loodvensters in de zijgevels van het schip, het koor en de zijbeuken van het dwarsschip zijn uitgevoerd met een gemetselde vorktracering. In de topgevels van het dwarsschip worden de vensters geflankeerd door lancetvensters. Een deur in de westgevel vormt de toegang tot de sacristie. In de top van dezelfde gevel een laaddeurtje. Inwendig is de kerk inclusief de gewelven van het schip en transept geheel uitgevoerd in schoonmetselwerk met accenten van rose en gele baksteen. Enkele oorspronkelijke interieurelementen waaronder de kerkbanken, de biechtstoel en het vaandel zijn bewaard gebleven. Waardering Rooms-katholieke kruiskerk van cultuur-, architectuurhistorisch en stedenbouwkundig belang vanwege: - de aan de Delftse School verwante bouwstijl - de beeldbepalende situering in De Veldmaat - de ruimtelijk-functionele samenhang met de overige complexonderdelen - de uit- en inwendige gaafheid.

In 1997 is de kerk, toren, pastorie en dodenhuisje geplaatst op de lijst van beschermde rijksmonumenten.

In de jaren 2002, 2004, 2007 en 2009, zijn tweederde van de glas-in-lood ramen vervangen door gebrandschilderde ramen van Diego Semprun Nicolas uit Tubbergen. (de vijfde generatie Nicolas). De kerk is als bezienswaardigheid opgenomen in de zogenaamde Flamingo-route, een fietsroute over de Nederlandse – Duitse grens.

(tekst: Jos Westendorp)